

De ändringar som föreslås i aktiebolagslagen – bland annat att sänka det lägsta tillåtna aktiekapitalet till 50 000 kronor – är meningslösa. Det saknas en politisk vision för hur Europas bästa lagstiftning för publika och privata aktiebolag ska utformas, skriver professorn i handelsrätt, **Jan Andersson**.

Regeringen har inte tänkt klart om aktiebolagslagen

Regeringen presenterade nyigen ett förslag till sänkning av det lägsta tillåtna aktiekapitalet i privata aktiebolag från 100 000 kronor till 50 000 kronor. Förslaget har överlämnats till Lagrådet och ska ses mot bakgrund av regeringens vilja att genomföra regeländringar för företag. I ett pressmeddelande framhåller justitieminister Beatrice Ask och näringsminister Maud Olofsson att sänkningen förhoppningsvis leder till fler arbetstillfällen genom att fler företag bildas, särskilt inom tjänstesektorn och av kvinnor.

I en utredning från tidigare i år har advokaten Carl Svernlöv föreslagit ett antal andra förändringar i aktiebolagslagen. Det är emellertid osäkert om dessa ändringar kan genomföras före nästa riksdagsval.

Förslaget att sänka minsta tillåtna aktiekapital till 50 000 kronor motveras bland annat med att fler företagare kan välja aktiebolaget som företagsform, och att dagens krav på 100 000 kronor kan vara onödigt betygande i tjänste- och kunskapsföretag. Samtidigt har regeringen inte tagit steget fullt ut och avskaffat

Jan Andersson professor i handelsrätt vid Internationella Handelshögskolan i Jönköping

kravet på minsta tillåtna aktiekapital över huvud taget.

Svagheten i den utredning som låg till grund för regeringens förslag, liksom den efterföljande lagrådsremissen, är att internationell och skandinavisk juridisk och ekonomisk forskning på området antingen har förbisetts eller ignorerats. Numera är det få forskare som tror att ett krav på minsta aktiekapital över huvud taget fyller någon meningsfull funktion, inte ens som hinder mot oseriösa företagare.

Visseligen föreligger vissa renissinstanser än i dag tro att ett krav på minsta aktiekapital avser att öseriösa företagare från aktiebolaget som företagsform. Underförstått betyder detta att ett jämförbart privat aktiebolag i till exempel USA, Storbritannien, Frankrike, Nederländerna och visserligen Tyskland skulle vara mindre seriöst än det svenska privata aktiebolaget.

Den som verkliga tror det är rättvis. Vidare finns det forskning som tyder på att i länder som Sverige motverkar det lagradgade kravet på minsta aktiekapital entreprenörskap (och då alltså även 50 000 kronor). Men inte nog med det. Kravet på minsta tillåtna aktiekapital är ett krav som fyller en

funktion tillsammans med andra bestämmelser i ABL om bland annat aktiebolagets bundna egna kapital. Dessa senare bestämmelser är sannolikt långt mera kostsamma och administrativt betungande för företagen än kravet på minsta tillåtna aktiekapital – samtidigt som de inte heller fyller någon meningsfull funktion. Någon ändring av dessa föreslås inte.

De presenterade förslagen saknar en tydlig ambition för aktiebolagslagen och vilken funktion den kan förlora för att förbättra svenska företagskonkurrenskraft. Förslagen är en exekutiv lagredningska bagateller (som delvis också föreslagits flera gånger tidigare i äldre utredningar).

En rättspolitisk vision för aktiebolagslagen skulle kunna innehålla följande:

- En målsättning om att ha den främsta lagstiftningen för aktiebolag i Europa och därigenom attrahera företagsbildningar i Sverige.
- Splitta aktiebolagslagen i två lagar – en för publika aktiebolag och en för privata aktiebolag.
- Inför ”sprängel” för demstföretkommande problem som uppkommer i ett privat aktiebolag med få aktieägare, för-

enka regleringen med utgångspunkt i större frihet för aktieägarna att reglera sin inbördes relation som de önskar, och avskaffa kravet på minst tillåtna aktiekapital helt. Ersätt med minimibestämmelser, men inför samtidigt regler som motverkar och skapar ansvar vid missbruk av aktiebolagsformen.

► Flyta ansvaret för lagstiftningen om aktiebolag från justitiedepartementet till näringsdepartementet.

► Till sätt två permanenta kommittéer med uppdrag att kontinuerligt uppdatera lagstiftningen för att nå målsättningen om en lagstiftning i världsklass; börja med en fullständig revision och split av den redan vid tillkomsten 2005 föräldrade aktiebolagslagen.

► Inrätta fyra domstolar som enbart hanterar aktiebolagsrättsliga tvister som första instans och Svea hovrätt som andra instans.

Regeringens förslag om sänkning av minsta tillåtna aktiekapital är visserligen bättre än ingenting. Det sammanfaller överlag med regeringens tidigare aktiebolagslagens som presenterats. Men där ligger just också problemet. Regeringen måste vara mera ambitiös än så.

DAGENS CITAT

”Mina budskap har sällan sin ursprungsform när den andra eller tredje journalisten skriver om saken.”

Nyaniko Sabuni (FP) i magasinet Neo som låtit statsrådet berätta om sin vardag i regeringskansliet. Di hoppas att citatet är korrekt återgivet.

BREV

Näringsministern trixar med siffror

Maud Olofsson hävdar i sin debartikl i DI den 2 november att sysselsättningen i dag är högre än vad den var 2006. Det är inte sant. Sysselsättningsgraden har sjunkit med närmare två procentenheter. Utanförskapet har ökat med 70 000 personer sedan den bortentliga regeringens petrod 2006. Maud Olofsson kallar, närligt nog, detta för en framgång. Samningen är att regering har misslyckats med jobben. Olofsson försöker nu lyckas med statistiken i stället. Det imponerar föga.

Sedan 2006 har vi socialdemokrater omprövat och förnyat vår näringspolitik. Bland de nya förslagen ska nämas mot regeringens politik inför nästa val finns ett nytt riskkapitalavdrag för investeringar i nystartade företag, en ny startlig riskkapitalfond på 5 miljarder kronor, sänkt skatt för entreprenö-

”Juridisk forskning på området har ignorerats.”

rer som anställer sin första medarbetare eller en arbetslös ungdom, nya platser till den kvalificerade yrkesutbildningen och ett ökat exportfrämjande och rådgivning till de småföretag som vill ut på den internationella marknaden. För oss går jobben först. Jobben är utgångspunkten för våra förslag, vare sig det gäller fordons- eller försvarsindustrins framtid, besöksnäringens utvecklingsmöjligheter eller småföretagens vardagsvillkor. Våra förslag har kommit fram i samverkan med företrädare för branscher och företag, och i diskussioner med företagare under vårt rådslagsarbete. Vi tror – till skillnad från Maud Olofsson – att dialog och samverkan är rätt väg att utveckla företagsklimatet.

Att isolera sig i Regeringskansliet för att trixa med statistik fungerar inte.

TOMAS ENEROTH

näringspolitisk talesperson (S)

Gör äldre hus klimatsmarta

Vi står inför ett gigantiskt renoveringsprojekt av våra byggnader – om vi ska nå Sveriges och EU:s Klimamål. Från och med nu måste energianvändningen halveras i 15 miljoner kvadratmeter varje år fram till 2050! Det är ett faktum som har förbigåtts med största tyndad, strukturaltaliter och i värsta fall ren okunskap av politiker, myndigheter och byggbranschen.

Sverige har satt upp som mål att energianvändningen i byggnadsbeståndet ska minska med 20 procent till 2020 och 50 procent till 2050. Men folket är ofta endast på nyproduktion. Det räcker inte på långa vägar. Nybyggnadet motsvarar cirka 1 procent per år av de befintliga husen. Det betyder att 70 procent av det totala byggnadsbeståndet 2050 utgörs av hus som finns redan i dag.

Slutstaten är att en minskning av energianvändningen måste ske genom krattfulla åtgärder i våra befintliga byggnader. Kunskap, teknik och nödvändiga produktier och material finns. Det som saknas är ett helhetsperspektiv och ett systemgrepp. Enstaka lösryckta och kortstiktigt lönsamma åtgärder, som att justera ventilations- och värmerisystem eller byta energikällor, är visserligen nödvändiga men det kommer inte på långt när att räckta till. Långsiktigt är det av största betydelse att först välja åtgärder som leder till att byggnaden behöver mindre värme och el för att åstadkomma ett bra

Arne Einroth professor emeritus i byggnadsfysik vid Lunds tekniska högskola

Fredrik Winberg ordförande Byggnadsmaterialindustrierna

inomhusklimat. Det innebär kraftiga förbättringar av byggnadens golv-, vägg- och takisolering, fönster och dörrar.

Det behövs också bra ventilations-system med varmet återvinning och att anpassa värme-, styr- och regler-system till husets lägre värmebehov. Först därefter väljs lämpliga miljövänliga energikällor.

Husens energibehov bör sänkas så långt det är möjligt, oberoende av energikällan. Energit behovet är en känd faktor, medan framtidens energikällor ter sig högst förändringsbara. Halverad energianvändning på 15 miljoner kvadratmeter boyva per år fram till 2050 – det är en siffra som inger respekt. Näringsminister Maud Olofsson, miljöminister Andreas Carlgren och statsminister Fredrik Reinfeldt: Hur har ni egentligen tänkt att vi ska nå målet?

Ett förslag – använd styrmedel som sportar fastighetsägare att efterfråga bättre energifaktorer än dagens byggsstandard. Eller ålägg dem att uppnå detta. Fram till 2050 finns för varje hus i primär bara ett enda tillfälle när omfattande energifaktorisering är ekonomisk: när andra större renoveringsbehov uppstår, något som endast inträffar var 40–50:e år. Då, endast då, finns chansen att halvera husens energianvändning. Och tas den inte tillvara kommer vi inte att ha en chans att nå målet att minska energianvändningen med 50 procent till 2050.